

EUROOPA PARLAMENT

ERIVÄLJAANNE

EUROOPA ÜLEMKOGU
22. ja 23. märtsil 2005
Brüsselis

EUROOPA PARLAMENDI PRESIDENDI
PAT JOSEP BORRELL FONTELLES'I KÕNE
PRESIDENTUURI KOKKUVÕTTED

01/S-2005

Presidentuuri peadirektoraat

ET

ET

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2005)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2005)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\BRUXELLES\2005

PRESIDENDI KÕNE

EUROOPA PARLAMENDI PRESIDENDI KÕNE EUROOPA ÜLEMKOGUS 22.–23. MÄRTSIL 2005

Daamid ja härrad, Euroopa Ülemkogu liikmed

Kevadine Euroopa Ülemkogu pakub hea võimaluse teha ülevaade Lissaboni strateegiast ja hinnata strateegia väljavaateid.

See mõnevõrra ebamäärane termin tähendab meie katset muuta majandus konkurentsivõimeliseks, kahjustamata Euroopa sotsiaalset mudelit või keskkonda.

Kodanikud peavad mõistma, milleks me seda teeme, eriti nüüd, kui käimas on põhiseaduse ratifitseerimine. Nad peavad aru saama, miks Euroopa mõõdet tuleks vaadelda trumbina ning mitte kui õitsengu ja solidaarsuse piiranguna. Ja seda ei pea me mitte üksnes selgitama, vaid ka tõestama.

Härra Juncker on kirjeldanud Lissaboni strateegia teostamist mannetuna. Olles kuulnud riikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi esindajaid nende eelmise nädala kohtumisel Brüsselis, on meil tagasihoidlikult öeldes veel palju teha.

Viisteist liikmesriiki seadsid Lissaboni eesmärged ajal, mil Interneti-mull oli võtnud oma suurimad mõõtmed. Püstitati ülearu palju eesmärged ja need olid liiga ebamäärased; eestvõtjate (liit ja liikmesriigid) roll oli mõnes mõttes ebapiisavalt korraldatud, kuid teisalt mõttetult ülereguleeritud. Kasvuprognosid olid liialt optimistlikud. Täna me tunnustame, et kahe põhieesmärgi – tööhõive ja uuendusvõime – osas ei ole me oma eesmärged saavutanud ning oleme oma peamistest partneritest veelgi maha jäänud.

Kuidas saaks Euroopa Parlament anda uut hingamist praeguse 25 liikmesriigi ühistegevusele?

Kõigepealt võttis Euroopa Parlament meie tihedalt koordineeritud poliitiliste jõupingutuste tulemusena 9. märtsi hääletusel väga ülekaalukalt vastu kõikide asjassepuutuvate komisjonide osalusel koostatud resolutsiooni, mis väljendas kokkuvõtlikult erinevaid poliitilisi lähenemisi ja riikide muresid.

Resolutsioon saadab teile muuhulgas mõned lihtsad sõnumid.

– Tasakaalustatud suhet, mis ühendab kolme sammast – konkurentsivõimet, sotsiaalset aspekti ja keskkonda – ei tohi muuta. Mulle meeldis härra Junkeri kasutatud kujund meie äsjasel parlamentidevahelisel kohtumisel. Ta kõneles tillukesest kuusepuust, küll mitte jõulupuust, mille küljes ripuvad mõned ehted. Kui üks neist maha kukuks, võiks tekkida terve puu ümberkukkumise oht.

PRESIDENDI KÕNE

- Lissaboni strateegiat tuleks ellu viia riikide tegevuskavade kaudu, milleks iga valitsus peaks määrama koordineerimise eest vastutava ministri. Siiski on üks Lissaboni strateegia nõrkusi härra Barroso sõnul see, et seda pole piisavalt rakendatud riiklikul tasandil. Me ei tohi siiski õõnestada Euroopa lisaväärtust.
- Liikmesriikidele tuleks esitada üleskutse, et nad astuksid nõutavaid samme eesmärgiga tagada teadusuuringutele ja arendusele tehtavate kulutuste kasv vähemalt kolme protsendini rahvuslikust kogutulust, Euroopa rahaliste vahendite kahekordistamine ja Euroopa teadusnõukogu moodustamine, mis toimiks sõltumatu nõuandva komisjonina.
- Mitmete liikmesriikide poolt välja pakutud Euroopa algatust noorsoo valdkonnas tuleks toetada, et edendada Euroopa noortepakti.
- Riikide ja Euroopa Liidu eelarved ning tulevane finantsperspektiiv (2007–2013) peaksid peegeldama eesmärke, mille poole püüeldakse.

Nagu teate, paneb Euroopa Parlament ühena eelarvepädevatest asutustest sellele viimasele punktile suurt rõhku. Ma ei kahtle, et minu juhatusel toimuva ajutise komisjoni käimasolevad menetlused aitavad kaasa rahuldava lahenduse leidmisele juunis. Tuletaksin teile meelde, et kui soovime jõuda kokkuleppele finantsperspektiivi asjus, siis vajame kokkulepet ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahel. Vastasel juhul ähvardab liitu pikaleveniv ummikseis ja meie kaaskodanike jaoks muutub üha raskemaks mõista, miks peaks suurejooneliste plaanide ja praktiliste tulemuste vahel selline ebakõla olema.

Mis puudutab keskkonnapoliitikat, siis oleme me veendunult otsustanud teha teiega koostööd väljapakutud säästvat arengut käsitleva deklaratsiooni osas, mis võetakse vastu juunis. Võime juba praegu öelda, et toetame täielikult lõppjärgelduste projektis püstitatud arvulisi sihtnäitajaid.

Eelmisel nädalal korraldas Euroopa Parlament laiapõhjalise kohtumise, millel osales umbes 130 Euroopa Parlamendi liiget 25 liikmesriigist ning kandidaatriikide esindajad. Selle kohtumise korraldamisel võtsin eelduseks, et parlamentidevaheline mõõde võiks meie arutelu Lissaboni strateegia teemal rikastada. Kohtumisest osavõtt oli arvukas, näidates samaaegselt nii inimeste tohutut vajadust informatsiooni järele kui ka ühist tahet osaleda palju aktiivsemalt protsessi rakendamises, tehes koostööd valitsuste ja sotsiaalpartneritega.

Laiaulatusliku arutelu kestel võis täheldada järgmiste suundumuste esimesi ilminguid.

- Laiaulatuslik toetus sammastevahelisele tasakaalustatusele, ehkki väike osa asetab suuremat rõhku majanduse sambale.
- Suure tähtsuse omistamine riiklikele tegevuskavadele.
- Tohtu ettevaatus kõige suhtes, mis võiks soodustada majanduslikku või sotsiaalset dumpingut.

PRESIDENDI KÕNE

– Mitmed parlamendiesindajad seovad Lissaboni strateegiat finantsperspektiiviga ning stabiilsuse ja kasvu pakti läbivaatamisega.

Kohtumine, mida me loodame korrata igal aastal enne kevadist Euroopa Ülemkogu, on ennast tõestanud. See kohtumine aitas tõsta nii liikmesriikide esindajate kui ka nende Euroopa Parlamendi kolleegide teadlikkust ja anda Euroopa lõimimisele suuremat parlamentaarset mõõdet.

Vajadus silmas pidada Lissaboni protsessi kolme dimensiooni tasakaalu tähendab kaugeleulatuvaid poliitikat puudutavaid otsuseid. Riikide parlamendid peavad olema selles osalised, sest nemad on need, kes peavad paljud vajalikest reformidest vastu võtma ja tagama nende täitmise.

Daamid ja härrad, Euroopa Ülemkogu liikmed

Ma sooviksin ka rõhutada, et Euroopa õigusaktide kvaliteet on igasuguse konkurentsi tugevdava strateegia keskmes.

Euroopa majandust reguleeriv raamistik peaks olema arusaadav, lihtne ja nii vähe koormav kui võimalik. Oleme teadlikud, et mistahes õigusakt Euroopa tasandil asendab 25 riiklikku õigusakti, mis on ilmseks takistuseks siseturu sujuvale toimimisele.

Samas on ühenduse direktiivid samuti täiesti vajalikud. Kuid nad ei tohiks olla ülemäära detailsed ja neid tuleks üle võtta ustavalt neile liiga palju riiklikke nüansse lisamata, mis asjad keeruliseks teevad. Nende mõju tuleks hinnata enne iga otsuse tegemist ja siis tuleks direktiive korrapäraselt läbi vaadata. Hindamine peab olema objektiivne ja meie institutsioonid peavad selleks võtma ühised meetmed.

Selle kõige taustal saime eelmisel nädalal komisjoni teatise tõhustatud õigusloomest, mis tuleneb meie kolme institutsiooni poolt vastu võetud kokkuleppest. Kõik institutsioonid peavad tunnustama, et tõhusam õigusloome sõltub kolme institutsiooni vaheliselt tõsisest koostööst, mis praegusel hetkel ei ole veel kaugeltki toimiv.

Paar päeva tagasi toimunud parlamentidevahelisel kohtumisel, kus viibisid ka härra Juncker, härra Barroso ja härra Verheugen, kerkis kõikides aruteludes vältimatult üles Lissaboni strateegiaga otseselt seotud teema – teenuste direktiiv. Tahaksin öelda selle kohta paar sõna. Esiteks, ärgem unustagem, et tegemist on komisjoni 2004. aastal tehtud ettepanekuga, mille Euroopa Parlament ja ministrite nõukogu vastavalt asutamislepingutele kaasotsustamismenetluse käigus läbi vaatavad, ja mida nad kahtlemata muudavad. Seega ei ole tekst veel jõus.

Olen väga mures nimetatud teksti ümbritseva suure segaduse pärast. Millest täpsemalt tekst räägib? Kui see räägib asutamisevabadusest, siis sellega on pikalt tegeldud ja päritoluriigi põhimõtet ei kohaldata. Kui see räägib teenuste pakkumise vabadusest, on tekst tagasihoidlikult öeldes ebaselge ja jätab palju vastuseta küsimusi. Komisjon ise tegi sama tähelepaneku oma pöördumises parlamendi poole täiskogu istungil paar päeva tagasi.

PRESIDENDI KÕNE

Tagamaks eelkõige, et pool Euroopast ei tunneks end võitlemas teise poole kaitsemeetmete vastu, peame kõik aitama seletusi pakkuda. Ja ärgem laskem öelda, et vastuseis nimetatud direktiivi ettepanekule tähendab vastuseisu põhiseaduse projektile. Neil kahel ei ole mingisugust seost.

Euroopa Parlamendis äsja algatud arutelu on oluline ja parlamentaarse demokraatia jaoks suure tähtsusega. See võimaldab meil teksti sügavat analüüsi ja olen kindel, et meie muudatusettepanekud aitavad säilitada Euroopa sotsiaalse mudeli. Oleme pikemat aega pooldanud siseturu lõplikku väljakujundamist, kuid oleme samaaegselt sotsiaalse dumpingu vastu. Nagu märgitakse Euroopa Parlamendi Lissaboni strateegiat käsitlevas resolutsioonis, on eesmärk saavutada teenuste ühtne turg, kus valitseb tasakaal turu avamise, avalike teenuste ning sotsiaalsete ja tarbija õiguste vahel.

Nimetatud tasakaalu määratlemine on poliitilise otsusetegemise oluline aspekt: vaja on demokraatlikku arutelu ja Euroopa Parlament on sobiv foorum selle läbiviimiseks.

Daamid ja härrad, Euroopa Ülemkogu liikmed

Märgin majandus- ja rahandusministrite poliitilist kokkulepet stabiilsuse ja kasvu pakti osas, isegi kui pakti sisu põhjustab parlamendis lahkavamusi. See näitab, et samal ajal kui järgida põhikriteeriume, mida Euroopa Parlament kõrgelt väärtustab, on võimalik säilitada pindlikkuse tase, mis iseloomustab Euroopa Liitu, kus kõik mõistavad tervikut kahjustamata teiste muresid. Oma 2005. aastal tehtud resolutsioonis soovib Euroopa Parlament stabiilsuse ja kasvu pakti suuremat rõhuasetust majandusarengule. Ilma selle kokkuleppeta oleks liit surnud punktis.

Lissaboni strateegia, finantsperspektiiv, stabiilsuse ja kasvu pakt, teenuste direktiivi ettepanek – need kõik on teemad, mis puudutavad kodanike igapäevaelu. Sama kehtib laienemise kohta, mida tuleb paremini selgitada, et tuua esile laienemisest tulenev kasu. Parlament teeb ettevalmistusi 13. aprillil toimuvaks hääletuseks Rumeenia ja Bulgaaria liiduga ühinemise kohta, pöörates sellele kogu vajaliku tähelepanu, et tagada uue laienemisega kõikidele laienev poliitiline, majanduslik ja sotsiaalne edu. Samuti soovib parlament kuni ühinemiseni olla tihedalt kaasatud komisjoni teostatavasse järelevalvesse. Tegemist on tõelise järelevalve, mitte pelga formaalsusega.

Nüüd, kus põhiseaduse ratifitseerimisprotsess on alanud paljudes liikmesriikides, peab Euroopa pakkuma meie kaaskodanikele paremat tulevikku värskel institutsionaalse raamistiku, põhiseaduse või majandus-, sotsiaal- ja keskkonnapoliitika kujundamise abil kodanike kasuks.

Kolme institutsiooni koostöö peab toimuma paremates tingimustes. Parlament tervitab komisjoni esitatud suuniseid, millele tugineda järgmisel viiel aastal. See lähenemine koos meie heakskiiduga Lissaboni strateegia vahekokkuvõtet puudutavatele ettepanekutele näitab meie otsust edendada institutsioonidevahelist üksteisemõistmist ja täielikku koostööd komisjoniga.

PRESIDENDI KÕNE

Daamid ja härrad, Euroopa Ülemkogu liikmed

Eesistujariik Luksemburg seisab silmitsi tõelise takistusribaga.

Kokkulepe stabiilsuse ja kasvu pakti osas on võimaldanud esimese takistuse ületamist. Parlament on veendunud, et sama vastutustunne ja kompromissivalmidus aitavad Lissaboni strateegiat taaselustada ja rajavad teed liidu tulevase rahastamise kokkuleppeni juunis.

Ma tänan teid.

ooOOoo